

**Пояснювальна записка до Розпорядження начальника
Новоолександрівської сільської військової адміністрації
«Про бюджет Новоолександрівської сільської територіальної
громади на 2023 рік».**

Проект бюджету сільської територіальної громади на 2023 рік розроблений на основі норм чинного Податкового і Бюджетного кодексів України, Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік », основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2023 рік, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2020 № 586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки», очікувані результати розвитку громади у 2023 році та основні завдання бюджетної політики, спрямовані на зміцнення доходної частини місцевих бюджетів.

Інформація про соціально-економічний стан розвитку громади у 2022 році і прогноз розвитку та відновлення на 2023 рік покладені в основу розрахунку показників бюджету сільської територіальної громади.

Новоолександрівська сільська територіальна громада утворилась в результаті об'єднання 6 сільських рад з адміністративним центром у селі Новоолександрівка. Площа об'єднаної території 411,4км², чисельність населення станом на 24 лютого 2022 року складала 5947 чоловік. У зв'язку з тим, що вся територія громади перебувала в окупації від самого початку повномасштабного вторгнення російської федерації, а після деокупації – перебуває під численними обстрілами ворожими військами, більша частина мешканців переїхала у безпечні місця. Станом на кінець 2022 року на території громади залишаються 1843 чоловік.

На території громади найбільш розвиненим було сільське господарство, що є економічною основою розвитку громади. Основними напрямками розвитку аграрного комплексу було вирощування зернових і технічних культур.

Найбільшими представниками аграрного сектору, що здійснювали свою діяльність на території громади є:

- ✓ ПРАТ «Придніпровське»
- ✓ ТОВ Рівненське ХПП Золота Балка
- ✓ Дніпро СТОВ
- ✓ ТОВ «Агро Бриз 2015»
- ✓ ФГ «Алмаз»
- ✓ Степове СПП

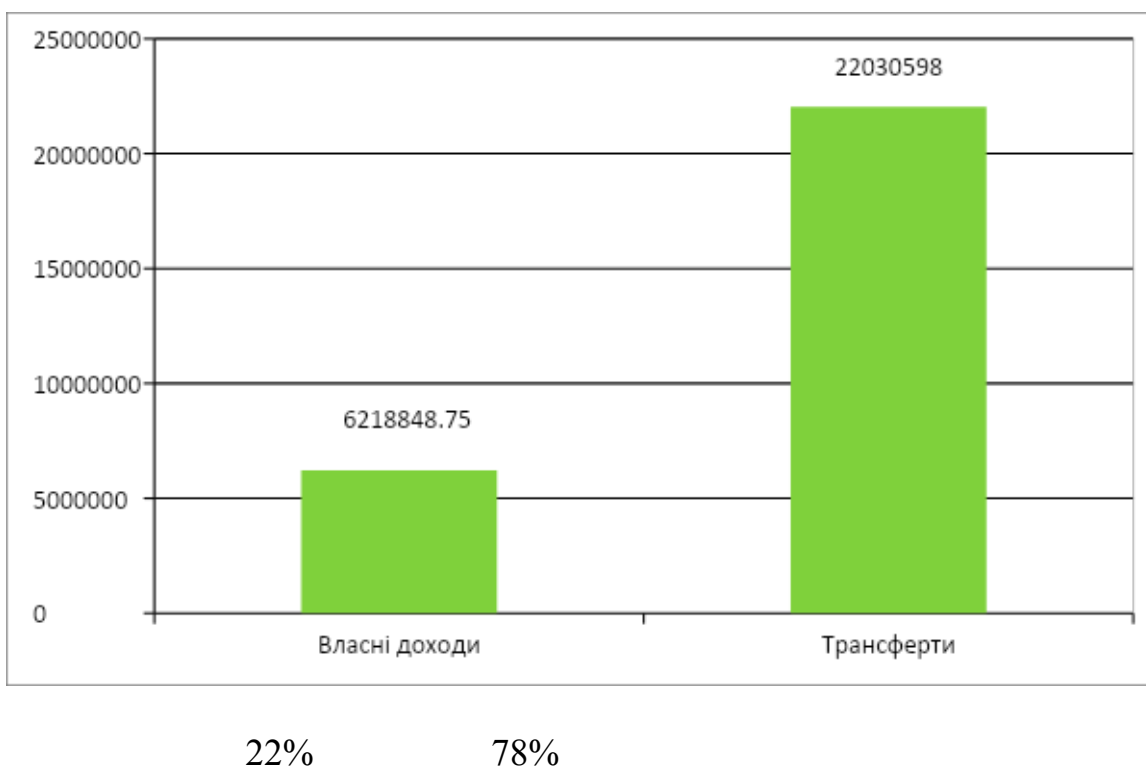
✓ СТОВ «ім Шевченка»

З моменту повномасштабного вторгнення та внаслідок окупації сіл нашої громади, агропромислові виробники змушені були призупинити свою діяльність, а отже це суттєво негативно вплинуло на бюджет нашої громади.

Оцінка надходжень доходів бюджету Новоолександрівської сільської територіальної громади за 2022 рік

До загального фонду бюджету Новоолександрівської сільської територіальної громади за січень – листопад 2022 року надійшло доходів 28 249 446,75 гривень (80,99%).

Власних доходів надійшло 6 218 848,75 гривень, або 53,74% до плану звітного періоду на 2022 рік (з урахуванням уточнень).

Структура власних доходів у 2022 році суттєво не змінилась, але дуже зменшилась, основними бюджетоутворюючими податками є :

- Податок на доходи фізичних осіб – 4 717 950,73грн.
- Єдиний податок – 1 047 321,46грн.

- Земельний податок – 147 418,56грн.
- Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки – 50 640,70грн.
- Акцизний податок – 25 233,00грн.
- Рентна плата – 3 475,44грн.
- Адміністративні послуги, збори та інші надходження – 226 808,86грн.

Основною метою економічної і соціальної стабільності сільської територіальної громади на 2023 рік є відновлення умов для повноцінного функціонування громади, забезпечення умов покращення добробуту і підвищення якості життя населення, відбудову та відновлення роботи закладів освіти та медицини, забезпечення соціальними гарантіями жителів громади. Головним завданням розвитку громади на 2023 рік є підвищення якості життя населення на базі інвестиційної складової, що є передумовою для розв'язання соціально-економічних проблем та позитивних зрушень в економіці.

Пріоритетними цілями місцевої бюджетної політики залишається забезпечення фінансової самостійності бюджету громади та збалансування показників бюджету з метою забезпечення своєчасного фінансування заробітної плати та інших соціальних виплат населенню.

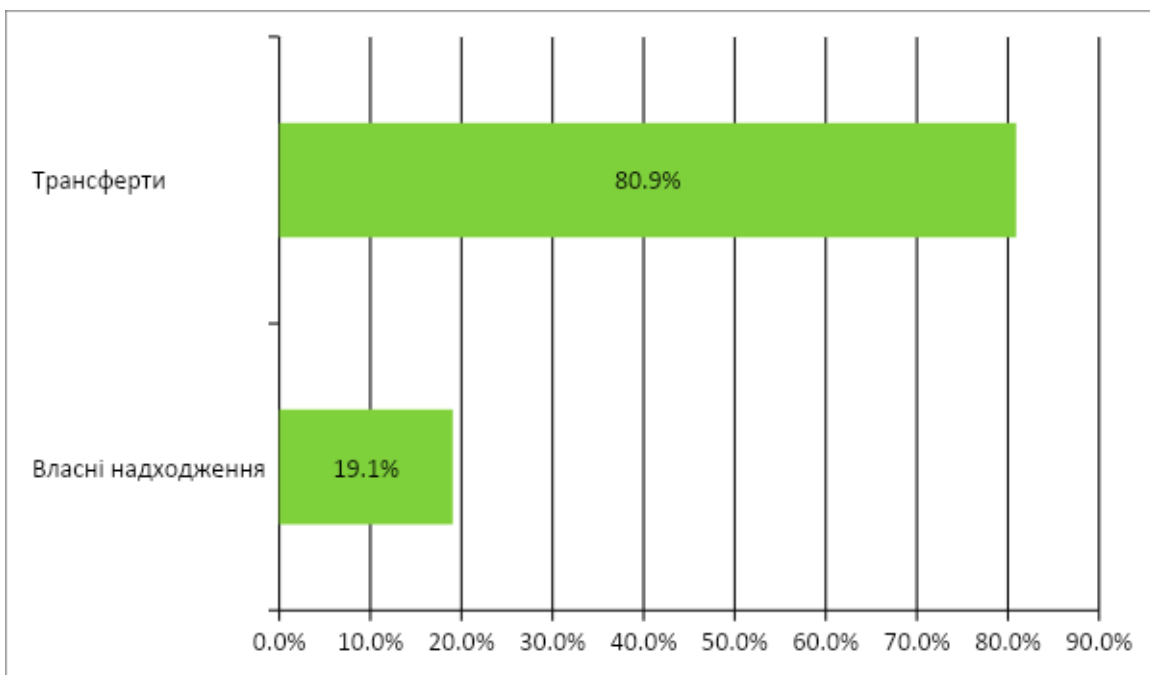
Прогноз доходів Новоолександрівської СТГ на 2023 рік

В основу розрахунків дохідної частини бюджету територіальної громади на 2023 рік покладено основні прогностні макропоказники економічного і соціального розвитку регіону, положення Бюджетного кодексу України, Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік», вимоги Податкового кодексу України, враховано динаміку надходжень податків, зборів та обов'язкових платежів за 11 місяців 2022 року, очікувані надходження до кінця року, показники міжбюджетних трансфертів, визначені Міністерством фінансів України при формуванні Державного бюджету України на 2023 рік, програми соціально-економічного розвитку та відновлення Новоолександрівської сільської територіальної громади на 2023 рік.

Формування доходів сільського бюджету проведено за рахунок доходів, що визначені ст. 64, 69¹, 71 Бюджетного кодексу України.

Доходи бюджету громади на 2023 рік обраховуються у сумі 50 830 000 грн., в тому числі доходи загального фонду місцевого бюджету 50 650 000 грн., доходи спеціального фонду місцевого бюджету 180 000 грн.

Дохідна частина сільського бюджету Новоолександрівської сільської територіальної громади складається із власних надходжень 19,1% та трансфертів 80,9%.

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» передбачено міжбюджетні трансферти для бюджету Новоолександрівської територіальної громади в сумі 34 238 500 грн, з них:

- ✓ освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам в сумі 23 699 000 грн;
- ✓ базова дотація в сумі 16 770 100 грн;
- ✓ дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та

охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету 702 500грн;

Доходи загального фонду бюджету Новоолександрівської сільської ради на 2023 рік (без трансфертів) обраховані з урахуванням вимог Бюджетного та Податкового кодексів України в сумі **9 508 400 грн.**, спеціального фонду **180 000 грн.**

Планування надходжень до бюджету на 2023 рік здійснено відповідно до наявної бази об'єктів оподаткування, контингенту платників податків, зборів та інших платежів, враховуючи фактичні їх надходження за 11 місяців та прогноз надходжень за грудень 2022 року до бюджету громади.

**Структура власних надходжень сільського бюджету
Новоолександрівської сільської ради на 2023 рік
(у розрізі видів надходжень)**

Назва податків/зборів	Сума, грн
Податок на доходи фізичних осіб	7 950 000
Акцизний податок	28 000
Податок на нерухоме майно	20 000
Плата за землю	59 000
Єдиний податок з юридичних осіб	300 000
Єдиний податок з фізичних осіб	700 000
Єдиний податок IV група	300 000
Адміністративні збори	145 400
інші	6 400
	9 508 400

Надходження спеціального фонду на 2023 рік заплановано в сумі 180 000грн. Основним джерелом надходжень спеціального фонду є власні надходження бюджетних установ які складуть 180 000 грн.

Надходження цільового фонду сільської ради склали у 2022 році 650грн., на 2023 рік надходження до цільового фонду не заплановано.

Видатки

Видатки бюджету Новоолександрівської сільської територіальної громади на 2022 рік обраховано відповідно до вимог Бюджетного кодексу України, враховуючи макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2022рік, схвалені постановою Кабінету Міністрів України від

31.05.2021 р. № 686 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022 - 2024 роки», прогнозних показників економічного і соціального розвитку області та розрахункових показників Міністерства фінансів України, ряду інших параметрів (прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата, прогнозний індекс зростання споживчих цін, коефіцієнт підвищення вартості енергоносіїв тощо), а також окремих положень проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік», в межах наявного фінансового ресурсу бюджету громади на 2023 рік.

Для розрахунку видатків на заробітну плату з нарахуваннями взято за основу прогнозне підвищення розмірів мінімальної заробітної плати в 2023 році, а саме з 1 січня 2023 року – 6700 грн. та розміру базової величини посадового окладу працівника I тарифного розряду за Єдиною тарифною сіткою з 1 січня - 2 893 грн.

Видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв включено до бюджету у мінімальних обсягах, орієнтуючись на фактичні видатки 2021 року, виходячи з того, що фактичні видатки на оплату енергоносіїв у 2022 році мали не системний характер тому, що установи і заклади громади не функціонували, система енергопостачання пошкоджена, частково зруйнована окупаційними військами, наразі проводяться роботи по відновленню енергопостачання на території громади.

При цьому слід зазначити, що головним розпорядникам коштів у наступному році під час відновлення будівель бюджетних установ та закладів необхідно застосовувати новітні інноваційні технології, матеріали, енергозберігаюче обладнання, які сприятимуть економному та раціональному споживанню енергоносіїв у майбутньому.

Всі інші незахищені та непершочергові видатки передбачені у мінімально необхідному обсязі. Потребу у цих видатках на 2023 рік розраховано, виходячи з об'єктивності пріоритетів, ефективного та раціонального використання коштів, орієнтуючись на видатки 2021 року.

Видатки сільського бюджету на 2023 рік передбачено у сумі **50 810 000 грн.**, в тому числі видатки загального фонду бюджету **50 630 000 грн.**, видатки спеціального фонду бюджету **180 000 грн.**

Освіта

Діяльність відділу освіти, культури, молоді та спорту Новоолександрівської сільської ради спрямована на забезпечення розвитку освітньої галузі громади, виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про дошкільну освіту» та інших нормативно-правових актів.

Через довготривалу окупацію населених пунктів громади та перебування у зоні бойових дій на даний час, заклади дошкільної освіти перебувають на простой.

На території Новоолександрівської громади 6 закладів загальної середньої освіти, з них Петропавлівська початкова школа знаходиться на простой.

Мережа закладів освіти Новоолександрівської сільської ради затверджена розпорядженням сільського голови від 05.09.2022 року.

У п'яти закладах освіти організоване дистанційне навчання у 48 класах для 696 дітей. Середня наповнюваність класів становить 14,5 учнів.

Дистанційну форму навчання організовують 78 педагогів, які в повній мірі забезпечені комп'ютерною технікою. Від благодійних організацій було додатково отримано 35 хромбуків та 23 ноутбуки для здобуття учнями якісної освіти.

Внаслідок збройної агресії Російської Федерації постраждали всі заклади освіти громади:

- Петропавлівська початкова школа на 100%
- Біляївський ліцей на 70 %
- Михайлівський ліцей на 40%
- Гаврилівський ліцей на 50 %
- Новоолександрівський ліцей 80 %
- Золотобалківський ліцей на 80 %

На фінансування **загальної середньої освіти** передбачено видатки у сумі 38 069 100 гривень, в тому числі по загальному фонду 37 919 100 гривень за рахунок:

- ✓ освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам складуть – 23 669 000 гривень, які спрямовуються виключно на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників;
- ✓ додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету – 702 500 гривень;
- ✓ власних доходів – 13 547 600гривень

та по спеціальному фонду 150 000 гривень за рахунок власних надходжень бюджетних установ (батьківська плата за харчування).

Сума асигнувань на організацію харчування у закладах освіти Новоолександрівської сільської територіальної громади розрахована з урахуванням Порядку харчування учнів у загальноосвітніх закладах, відповідно до натуральних та грошових норм забезпечення одиниці контингенту, що має обслуговуватися у закладах освіти, враховуючи співвідношення витрат у порівнянні до 2021 року та з врахуванням того, що перше півріччя 2023 року, найбільш ймовірно, навчання відбуватиметься у онлайн форматі, учні та вихованці не харчуватимуться, тому організація харчування буде детально унормована протягом першого півріччя.

У 2023 році на організацію харчування у закладах освіти заплановано кошти на загальну суму 904 690грн.

На фінансування **дошкільної освіти** визначено кошти в сумі 3 140 271 гривень, в тому числі по загальному фонду сільського бюджету передбачено видатки у сумі 3 106 521гривень за рахунок власних доходів та по спеціальному фонду 33 750гривень (батьківська плата).

У загальному складі видатків на дошкільну освіту передбачено кошти на харчування дітей з розрахунку денної норми на одну дитину 32 гривень, у співвідношенні 50% за рахунок бюджету і 50% за рахунок батьківської плати, враховуючи надання пільг відповідним категоріям вихованців.

Охорона здоров'я

На утримання ФАПів і ЛА Новоолександрівської сільської територіальної громади, які належать до медичної інфраструктури нашої громади та підпорядковані Комунальному некомерційному підприємству «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Нововоронцовської селищної ради, заплановано кошти у сумі 700 000 гривень в тому числі:

- на оплату праці працівникам вказаних медичних установ 650 000 гривень;
- на оплату за електроенергію 38 000 гривень;
- на придбання бензину для забезпечення виїздів лікарів у села 12 000 гривень.

Також передбачено кошти для оплати за електроенергію для Нововоронцовської Центральної лікарні у сумі 100 000 гривень.

Забезпечення соціальними послугами за місцем проживання громадян, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю. Утримання та забезпечення діяльності центрів соціальних служб.

На утримання Комунальної установи «Територіальний центр соціального обслуговування» Новоолександрівської сільської ради, який забезпечує надання соціальних послуг та соціального обслуговування громадян, передбачено видатки на 2023 рік в загальній сумі 3000 000 гривень. Враховано те, що на даний час підопічні громадяни евакуйовані на безпечну територію, а майже всіх працівників установи переведено на простій.

Заходи державної політики з питань дітей та їх соціального захисту

Передбачено кошти на придбання подарунків для дітей до свят у сумі 124 800 гривень.

Інші видатки на соціальний захист ветеранів війни та праці

Передбачено кошти на загальну суму 70 000 гривень в тому числі на придбання подарункових наборів для ветеранів 38 500 гривень, для виплати матеріальної допомоги вказаній категорії громадян 31 500 гривень

Інші заходи у сфері соціального захисту і соціального забезпечення передбачено видатки з місцевого бюджету в сумі 106 000 грн в тому числі :

- ✓ оплата за послуги пільгового пасажирського перевезення – 70 000 гривень,

- ✓ одноразова матеріальна допомога на лікування онкохворим мешканцям громади – 36 000 гривень (3000 гривень на одну особу),

Культура і мистецтво

Видатки на утримання закладів культури передбачено кошти у сумі 2 142 444 гривень по загальному фонду за рахунок власних доходів.

Обсяг видатків загального фонду передбачено направити на утримання Комунального Закладу «Центр культури та дозвілля» Новоолександрівської сільської ради, в тому числі:

- ✓ на забезпечення діяльності бібліотек 527 255 гривень, які спрямовано на оплату праці та оплату комунальних послуг;
- ✓ на забезпечення діяльності палаців і будинків культури, клубів, центрів дозвілля та інших клубних закладів 1 615 189 гривень, які спрямовано на оплату праці та оплату комунальних послуг.

Забезпечення діяльності водопровідно-каналізаційного господарства

Під час окупації населених пунктів громади та у період після деокупації, коли територія громади періодично піддається ворожим обстрілам, пошкоджена енергетична система, відсутнє електропостачання, комунальні підприємства в першу чергу стикнулися з важкими викликами щодо забезпечення питною водою населення громади. Всі підприємства наразі забезпечують подачу води за допомогою електрогенераторів, наданих благодійниками. Видатки в сумі 248 000 гривень, заплановані на фінансову підтримку комунальних підприємств, будуть спрямовані на придбання необхідного обладнання для водопостачання та паливо-мастильних матеріалів для генераторів і транспортних послуг.

Організація благоустрою населених пунктів

На проведення заходів з благоустрою населених пунктів на 2023 рік заплановані кошти в сумі 978 705 гривень, в тому числі на оплату праці з нарахуваннями 695 455 гривень, придбання будівельних та господарських матеріалів, паливо-мастильних матеріалів 43 000 гривень, оплата послуг (крім комунальних) 200 000, на оплату електроенергії за вуличне освітлення 4 0000 гривень.

Інша економічна діяльність

На сплату членських внесків до Асоціації територіальних громад – 4 000 гривень.

Заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха

Відповідно до Програми попередження та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та забезпечення протиепідемічних заходів на 2022-2025 роки на 2023 рік передбачено кошти в сумі 314 000 гривень в тому числі на придбання будівельних та інших матеріалів для ремонту пошкоджених будівель соціально-культурної сфери, приватних житлових

будинків, паливо-мастильних матеріалів 110 000 гривень, на оплату поточних ремонтів, транспортних та інших послуг 204 000 гривень.

Відповідно до Програми Призовна дільниця на 2021 – 2025 роки

передбачено кошти на 2023 рік на:

- заходи та роботи з мобілізаційної підготовки місцевого значення у сумі 59 143 гривень;
- заходи та роботи з територіальної оборони у сумі 106 000 гривень.

На утримання Фінансового відділу Новоолександрівської сільської ради

який здійснює організаційно-функціональні повноваження у фінансовій сфері з метою забезпечення збалансованого економічного та соціального розвитку громади, ефективного використання її фінансових ресурсів, передбачено кошти в сумі 621 000 гривень, в тому числі на оплату праці 614 000 гривень, на інші поточні видатки 7 000 гривень.

Резервний фонд місцевого бюджету

Нерозподілені видатки бюджету складають суму 150 000 гривень.

Інші субвенції з місцевого бюджету

Для забезпечення виконання повноважень у галузі медицини передаються кошти Комунальному некомерційному підприємству «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Нововоронцовської селищної ради у сумі 700 000 гривень;

На утримання Комунальної установи Трудовий архів Нововоронцовської селищної ради передбачено кошти в сумі – 50 000 гривень.

На оплату за електроенергію Нововоронцовської Центральної лікарні у сумі 100 000 гривень

Загальна сума трансферту, який заплановано передати до бюджету Нововоронцовської СТГ, складає 850 000 гривень.

У зв'язку із створенням ***Новоолександрівської сільської військової адміністрації (Новоолександрівська ВА)*** відповідно до Указу Президента від 27.10.2022 року №738/2022 «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Херсонській області» до мережі розпорядників коштів бюджету громади додано ще один головний розпорядник – Новоолександрівська ВА.

На 2023 рік для утримання військової адміністрації передбачено кошти в сумі 558 100 гривень в тому числі на оплату праці з нарахуваннями 463 000 гривень, на інші поточні видатки для забезпечення функціонування установи та виконання своїх повноважень 95 100 гривень.

Начальник фінансового відділу

Ірина Михаїл